

Dato: 18.05.2021 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 21/2666 J.post ID: 21/34644
Saksbehandler: Kristin Skutle
Saksansvarlig: Morten Svarverud

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for bistand og omsorg	09.06.2021	045/21
Hovedutvalg for barn og unge	08.06.2021	041/21
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	31.05.2021	019/21
Eldrerådet	01.06.2021	023/21
Ungdomsrådet	02.06.2021	034/21
Formannskapet	16.06.2021	163/21
Formannskapet	22.06.2021	191/21
Kommunestyret	01.09.2021	092/21

Pårørendestrategi med handlingsplan 2021-2025

Kommunestyret-01.09.2021- 092/21

Vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.
2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt

på kommunens nettsider

2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Formannskapet-22.06.2021- 191/21

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.
2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Formannskapet-16.06.2021- 163/21

Vedtak:

På grunn av stor saksmengde utsettes saken til behandling i formannskapet 22.06.2021.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-09.06.2021- 045/21

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Hovedutvalg for barn og unge-08.06.2021- 041/21

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

Ungdomsrådet-02.06.2021- 034/21

Innstilling:

Ungdomsrådet tar saken til orientering.

Eldrerådet-01.06.2021- 023/21

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-31.05.2021- 019/21

Vedtak:

Rådet ber om å få en orientering når resultatet foreligger.

Rådets anbefaling:

Råd for personer med funksjonsnedsettelse tar saken til orientering.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

SAKEN I KORTE TREKK

Bakgrunn

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til Bærum kommunes *Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025*.

Pårørendestrategien er en plan for å nå kommunens mål med pårørendearbeidet, og hvilke tiltak kommunen skal iverksette for å nå målet. Med en pårørendestrategi ønsker kommunen å bidra til utvikling av et fremtidsrettet, helhetlig og systematisk pårørendearbeid, og utvikle kultur og kunnskap hos ansatte som støtter opp under dette.

Pårørendearbeidet er en del av det kontinuerlige arbeidet kommunen skal gjøre for å forbedre velferdstjenestene, for å sikre at pårørende får riktig og god støtte, for å gi god veiledning og informasjon i rollen som pårørende, og for å sikre at kommunen følger de lovkrav som gjelder på området. Kunnskap om hvordan det oppleves å være pårørende er et sentralt element i forbedringsarbeidet.

Pårørendestrategien omfatter alle kommunens velferdstjenester. Den inkluderer mindreårige barn og unge som er pårørende til foresatte eller søsken med alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse, og voksne pårørende. Strategien inngår som del av kommunens pårørendeprojekt. Hensikten med prosjektet var å utvikle et helhetlig system for pårørendearbeidet, definere hensiktsmessig organisering og ansvarsfordeling med angivelse av ressursbehov.

Samarbeid og innsats på tvers av sektorene i kommunen, med eksterne samarbeidspartnere og frivillige lag og organisasjoner er nødvendig for å lykkes med et helhetlig og systematisk pårørendearbeid. Flere av tiltakene i handlingsplanen omhandler dette.

Strategien vedtas for fire år, og rulleres hvert andre år.

I Handlingsprogrammet for 2020-2023 står følgende tekstvedtak: *Kommunedirektøren bes om å legge frem en pårørendestrategi som skal inneha en mulighet for brukere og pårørende å gi tilbakemeldinger om tjenestene til kommunen».*

Etablering av et system for systematisk innhenting av pårørendes erfaringer er ett av tiltakene i handlingsplanen. Se også Hovedutvalg for bistand og omsorgs sak 7/21 [Brukertilfredshet og brukermedvirkning i pleie- og omsorgstjenestene](#).

Redegjørelse

De aller fleste av oss vil være pårørende i løpet av livet. Noen er pårørende i korte perioder, andre i store deler av livet.

Alvorlig sykdom rammer ikke bare den som er syk, men også familie og nettverk. Det påvirker barns, foreldres og familiers situasjon i stor grad. Mange har lite eller ingen behov for støtte fra helsetjenestene. En del pårørende står i belastninger og høyt stressnivå over lang tid, og kan ha behov for helsehjelp for egen del. Tidlig innsats kan bidra til å styrke livskvalitet og mestring, samt forebygge utvikling av egne helseproblemer. Undersøkelser (Pårørendealliansen, 2019) viser at pårørende bekymrer seg for egen helse, økonomi, opplever stress, søvnproblemer og å måtte være konstant på vakt. I dag er pårørendeomsorgen nesten på størrelse med den kommunale omsorgen. Andelen eldre øker, og pårørendes innstas vil fortsatt være nødvendig. Å sette inn tiltak tidlig for å hindre og redusere helseplager hos familiemedlemmer og andre pårørende blir derfor sentralt.

Pårørende er en viktig ressurs, og kan være viktige bidragsytere og støttespillere for sine kjære. De kjenner den enkelte godt, og har gjerne god erfaring med hva som kan være til god hjelp. Å anerkjenne pårørende for den ressursen de er, må ikke stå i veien for den realiteten at det å være pårørende også kan være belastende. I ny nasjonal pårørendestrategi fremheves særlig sårbare grupper som barn og unge, pårørende med egne helseproblemer og pårørende til personer med store og sammensatte behov ([Regjeringens pårørendestrategi, 2020](#)).

En kunnskapsoppsummering fra 2018 viser at pårørende til eldre opplever at deres behov for informasjon, involvering, samarbeid og støtte fra helsetjenesten ikke blir imøtekommet i tilstrekkelig grad (ref. *Pårørende til eldre – oppsummering av kunnskap og forskningsresultater, Nasjonal kompetansetjeneste Aldring og helse, 2018*). Betydningen av å involvere pårørende er godt dokumentert, systematisk opplæring av pårørende kan bidra til økt mestring. Å involvere pårørende kan lette belastningen både for bruker og pårørende, og styrke tilfriskning hos bruker. (ref. *Bøckmann, K. & Kjellevold, A. (2015). Pårørende i helse- og omsorgstjenesten. En klinisk og juridisk innføring*).

Lovbestemmelser skal sikre at pårørende med omfattende omsorgsoppgaver får opplæring, veiledning og støtte (Helse- og omsorgstjenesteloven §3-6). Helsepersonelloven stiller krav til ansatte om å ivareta barna som pårørendes rett til informasjon og nødvendig oppfølging (Helsepersonelloven, § 10 a og b).

Strategiens innsatsområder

1. Ivaretagelse og støtte til pårørende
2. Pårørendesamarbeid og involvering
3. Barn og unge som pårørende
4. Samarbeid med andre aktører

De fire innsatsområdene henger sammen og vil til dels være overlappende. Det er utarbeidet en handlingsplan som inkluderer tiltak, ansvar og tidsramme under hvert av de fire innsatsområdene. Dette både for å styrke implementeringen og tydeliggjøre ansvarsforhold. De ulike tiltakene vil kunne høre hjemme under flere innsatsområder.

Vurdering

Basert på oppsummeringer fra involveringsarbeidet og anbefaling fra styringsgruppe og prosjektgruppe vil Kommunedirektøren vurdere om det bør avsettes midler til en ressurs for å planlegge, koordinere og samkjøre pårønderarbeidet på tvers av tjenesteområdene innen velferdssektoren. En eventuell ressurs kan også gis ansvar for pårørende samarbeid med Vestre Viken, frivillige organisasjoner og kompetansemiljøer.

I høringen har brukergruppene gitt en tydelig tilbakemelding om ett sted å henvende seg; «en dør inn» til pårørendeinformasjon. Med dette som bakgrunn vil det bli vurdert hvordan dette best kan ivaretas, blant om en måte kan være å invitere bruker- og pårørendeorganisasjoner, samt andre kommuner inn til dialog og samarbeid.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Det har vært bred involvering i utarbeidelse av strategien. Ved oppstart ble det avholdt en workshop med bred deltagelse fra hele velferdssektoren (ledere og medarbeidere), bruker- og pårørendeorganisasjoner og Vestre Viken HF. Hensikten var å starte arbeidet med forankring, og få de første innspill til strategien. Videre er det avholdt seks digitale innspills- og dialogmøter med deltagelse fra hele velferdssektoren både ansatte og ledere, bruker- og pårørendeorganisasjoner for voksne og barn/unge og Vestre Viken helseforetak.

Strategien har vært sendt til høring internt i organisasjonen, til bruker- og pårørendeorganisasjoner og Vestre Viken HF.

Vedlegg:

Kommunedirektørens forslag til pårønderstrategi med handlingsplan 2021-2025

5349383

Behandlingen i møtet 01.09.2021 Kommunestyret

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret-01.09.2021- 092/21:

Vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til pårønderstrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårønderstrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Behandlingen i møtet 22.06.2021 Formannskapet

Votering:

Innstillingen fra hovedutvalg bistand og omsorg ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-22.06.2021- 191/21:

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.
2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Behandlingen i møtet 16.06.2021 Formannskapet

Forslag fremmet av Siw Wikan, H

På grunn av stor saksmengde utsettes saken til behandling i formannskapet 22.06.2021.

Votering:

Varaordfører Siw Wikans forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-16.06.2021- 163/21:

Vedtak:

På grunn av stor saksmengde utsettes saken til behandling i formannskapet 22.06.2021.

Behandlingen i møtet 09.06.2021 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Forslag fremmet av Frank Roland, V

I forbindelse med handlingsplanen ber vi kommunedirektøren komme tilbake på gjennomføring av følgende 2 forslag:

- 1) Sykehjemmene i Bærum skal innkalle de pårørende til pårørendemøte/dialog 1 gang i halvåret
- 2) Kommunedirektøren ser på muligheten for at pårørende etter hvert besøk gis mulighet for via en QR-kode / mobiltjeneste å gi tilbakemelding på 3 enkle spørsmål i forbindelse med sist besøk:
  - a) Hva var fint med besøket?
  - b) Hva kunne vært annerledes?
  - c) Andre tiltak som kan bedre beboer-/pårørenderelasjonen?

Forslagstiller: KRF og V

Forslag fremmet av Maria Barstad Sanner, H

1. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
3. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
4. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.

Forslag til endring i punkt:

Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Votering:

Fellesforslaget fra KrF og V fikk 2 (1V og 1KrF) mot 13 (3AP, 1PP, 2FRP, 6H og 1MDG) og falt

Fellesforslaget fra H og Frp ble enstemmig vedtatt

Kommunedirektørens forslag til vedtatt ble enstemmig vedtatt

Hovedutvalg for bistand og omsorg-09.06.2021- 045/21:

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas med de endringer som følger av punkt 3-8 som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.
2. Legge forholdene bedre til rette for at pårørende som ønsker det kan være med og bidra i behandlingsopplegg eller i omsorgen for sine.
2. Gjennomføre forsøk på sykehjemmene med felles dialogmøter for pårørende
2. Ta i bruk teknologi som understøtter dialog mellom tjenesteyter, tjenestemottaker og pårørende på en enkel måte feks med QR-kode
2. Sikre god informasjon til pårørende så de vet hvor de kan henvende seg for å få hjelp digitalt på kommunens nettsider
2. Sørge for at pårørende som melder avvik alltid skal få en tilbakemelding.
2. Forslag til endring i punkt:
Forhåndssamtaler utprøves på alle sykehjem

Behandlingen i møtet 08.06.2021 Hovedutvalg for barn og unge

Habilitetsvurdering:

Før behandling av sak 041/21 og 043/21 ble habilitetsspørsmålet vedrørende Elisabeth Nettet vurdert. Elisabeth Nettet (AP) fratradte under behandlingen av spørsmålet, jfr. forvaltningsloven § 8. Halvdan Skard (AP) (2. vara) tiltrådte.

Hovedutvalg barn og unge fattet enstemmig vedtak om at Elisabeth Nettet er inhabil, jf. kommuneloven § 11-10 andre ledd. Begrunnelsen er at hun som ansatt i kommunen har vært med på forberedelsen av saken i en slik utstrekning at hun antas å ha hatt en viss reell betydning for saksbehandlingen.

Halvdan Skard tiltrådte som varamedlem for representanten Nettet i behandlingen av sak 041/21 og 043/21.

Votering:

Kommunedirektørens forslag i to punkter ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for barn og unge-08.06.2021- 041/21:

Innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

Behandlingen i møtet 02.06.2021 Ungdomsrådet

Votering:

Saken ble enstemmig tatt til orientering.

Ungdomsrådet-02.06.2021- 034/21:

Innstilling:

Ungdomsrådet tar saken til orientering.

Behandlingen i møtet 01.06.2021 Eldrerådet

Votering:

Enstemmig vedtatt

Eldrerådet-01.06.2021- 023/21:

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens forslag til pårørendestrategi vedtas som Bærum kommunes «Pårørendestrategi med handlingsplan 2021–2025».
2. Ny kommunegård i Sandvika benyttes aktivt som arena for samarbeid, medvirkning, samskaping og informasjonsformidling for og med pårørende. Det vurderes å etablere et «pårørendehjørne» som er lett tilgjengelig for innbyggere med bla tilrettelagt informasjon, digitale oppslagstavler, etc.

Behandlingen i møtet 31.05.2021 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Forslag fremmet av Sissel Mette Nyberg, Ikke politiker

Rådet ber om å få en orientering når resultatet foreligger.

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Saken tas til orientering.

Votering:

Nybergs forslag ble enstemmig vedtatt.

Danielsens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-31.05.2021- 019/21:

Vedtak:

Rådet ber om å få en orientering når resultatet foreligger.

Rådets anbefaling:

Råd for personer med funksjonsnedsettelse tar saken til orientering.